

Szombaton kezdődő vasárnap

Azon a szombaton úgy ment minden, mint a karikacsapás.

Öreg kazánunk ontotta a gőzt és nem akadt el a gőzsugárszivattyú se, pedig máskor már javában a kéziszivattyúval nyomtuk vissza a kondenzvizet. Csak kibontottuk a formákból vagy mandzsettasütőkről a köpenyeket és már kész is volt, nem kellett faragcsálni, csiszolgatni egyiket se. A védőital is klassz volt. Stiglic kapta valamelyik sofórtól. Rá-rá húztunk, s mikor elfogyott, a Kiskovács bedugta az üres üvegeket a nadrágszíja alá, bő, kockás, agyonizzadt ingét meg fölébük húzta, csak úgy kibontva. Féri bácsi, a kapus, rá se nézett, amint elment mellette. Üzemünkben nem volt büfé, és még Noé idejéből maradt fent az a szokás, hogy valamelyikünk ki-kiugrott tíz óra tájt bevásárolni. Kiskovács jó húsos kövesztett szalonnát hozott, fehér kenyeret, hagymát és a két üveget szekszárdi kadarral.

— Már megint izzadtok, mint a lovak — jegyezte meg Gergács szaki, a részlegvezetőnk.

Stiglicre néztünk, mert ma ő volt a soros a válaszdással.

— Annyira tán mégsem — mondta Stiglic a választ, amit Kiskovácsról kezdve mindenki elmondott szép sorjában, csak más-más szombaton.

S most ismét Gergács szaki következett, és mindegyikünk tudta, mit fog mondani.

— Pedig, pedig — ingatta meg fejét.

És ezzel kész is volt. Rájött a turpisságra, de azért jó gyerekek voltunk, lehetett ránk számítani, nem csinált problémát pár üveg borból. Meg nem is ittunk minden szombaton. Csak néha. Ha nagyon megkívántuk. S ma éppen megkívántuk.

Stiglic a mandzsettasütőknél egy nyolcötvenszer húszas köpennyel piszmogott, amikor Hegedús Satya megkecskézte hátulról a térdhajlatomat.

— Kijöttök? — kérdezte nevetve.

— Stiglic, kimegyünk? — kiáltottam Stiglicnek.

Rám nézett és kivágódott előtte a gőz. Az arcát nem érte el a sugár, ennyit még láttam, aztán már nem láttam Stiglicet, csak Pöttyöst a kazán előtt és Gergács szaki nekivörösödött arcát:

— Zárd el! Zárd el! — ordította.

— Szétmegy! — hallottam Pöttyös hangját.

— Zárd el! Zárd el! — s míg Pöttyös csavarni kezdte a csapot, Gergács szaki egy fával felnyomta a kazán szelepét, s most meg onnan ömlött a gőz. Pillanatok alatt tele lett gőzzel a műhely. Nem láttunk semmit.

— Megégtél? — kérdezte Gergács szaki kiabálva, mert süvöltött még mindig a szelep.

— Nem. Csak ez a kurva hollender jött szét.

— Vigyetek neki tömitést meg egy vödör vizet.

Valakivel összeütököztem az asztal fiókja előtt. Ő is a tömitést kereste.

Már nem sustorgott a gőz. Visszaengedte Gergács szaki a szelepet.

— Pöttyös, tömd meg a kazánt hulladékkal. Sok gőzt veszítettünk, és nyissatok ablakot. A huzat majd kiviszi.

Ott toporogtunk ketten Stiglic körül.

A kazán előtt felvörösölt a tejfehér pára. Most nyitotta ki Pöttyös az ajtaját.

Víz locsogott és valaki káromkodott a közelünkben.

— Mi van?

— Csak legalább ne a cipőmbe öntötöd volna — ismertem meg Satya hangját.

— Amint átemeltem a vödröt egy csövön, megakadt és kidőlt az egész. Hozzak újat?

— Hagyd a fenébe — dörmögött Stiglic —, mire lehútenénk a csövet, addig be is rakjuk a tömitést.

Lassan derengett. Stiglic egy franciakulccsal szétcsavarta a hollendert, mi meg Satyával sapkáinkat markunkba igazítva megfogtuk kétoldalt a csövet és széthúztuk. Stiglic két tömitést rakott be. Menetszakadásig meghúzta a hollendert, s nyögés közben egyre hajtogatta: — mint a lovak . . ., mint a lovak . . ., és az orra hegyéről csöpögő izzadságot rá hullatta a mandzsettásütőre. Sistergett még. Nem hültek le a gőzvesztéségtől túlságosan a formák se.

— Mikor is szoltam, hogy csináljátok meg azt a hollendert? — kérdezte Gergács szaki, amint előjöttünk a szerszámok közül.

— A hét elején.

— És?

— Most szétjött. Talán Stiglic megrántotta a csövet, amint bontotta ki a kosarat.

— És?

— Nem csináltuk meg.

— És ha szembevágja Stiglicet a gőz? Kit vesznek elő, ha megvakul? Titeket?

Hallgattunk.

— Titeket vesznek elő?

És folytatta még, emlegette az istent, és hogy trehány, tunya fickók vagyunk, és tudtuk mindannyian, hogy szavával most önmagát vádolja, amiért nem ellenőrizte a munkát, pedig bizony isten, én is meg akartam csinálni, többször is eszembe jutott, hogy meg kellene csinálni, eszébe jutott Stiglicnek is, Hegedűs Satyának is, Pöttyösnek is, Kiskovácsnak is, és bizony isten, arra gondoltunk, hogy ki fogja még bírni ezt a hét végi strapát, és majd hétfőn megcsináljuk, és bizony isten, ugyanezt gondolta Gerdács szaki is.

Még ez a kis kellemetlenség is hozzá tartozott ehhez a szömbathoz.

A kész köpenyek egyre gyűltek az egyik sarokban, nagyság szerint egymásra rakva, és mikor tizenegy óraker felfogtuk az utolsó nyolc köpenyt, ki a műhelyasztalra ült, ki csak támaszkodott. Kiskovács a kezét szappanozta könyékig a tömlőpróbálóban. Gergács szaki a kazán előtt állt, cigarettázott. Eddig még egyetlen egyszer sem szolt e szömbati tétlenségért. Satya most újra megkérdezte:

— Kijöttök?

Stiglic mellettem ült az asztalon, és a körme alól piszkálgatta a beragadt gumioldatot.

— Stiglic, kimegyünk? — kérdeztem.

Nem nézett fel, úgy válaszolt:

— Naná!

— A hídon találkozunk? — érdeklődött Satya.

— Ott. Fél háromkor — és leszállt az asztról, felvette a racsnit, meg-lóbálta —, de nem akarok várni, unom a menyasszonykodást, ha nem leszek ott, majd találkozunk kint.

— Meccsre nem jöttök holnap?

— Meccsre?

— Meglátjátok, jó lesz így ez a csatársor. Múlt vasárnap idegenben meg-rúgták a hármast, itthon is kitesznek magukért.

Stiglic közben leszedte a második köpenyt is, én meg bontani kezdtem a harmadikat, Satya a szerszámokat szedte össze és rakta a helyükre, Pöttyös locsolta a padlót, Kiskovács sópört máris. Egy órára kifürödve kimosdva cigarettáztunk valamennyien.

Nálunk általában ilyenek voltak a szombatok.

Stiglic berúgta a motorját, mögé kuporogtam, de Gergács szaki odajött hozzánk. Persze, persze, nyugtattuk meg, gondolunk majd rá is, és Stiglic be-rakta a sebességet az egyesbe. Valamit beszélni kezdett előttem, előrehajol-tam a vállához, de csak annyit értettem, hogy szétveri valakinek a pofáját. Hogy kinek, nem tudom, nem is volt lényeges. Nem tartozott az esemény a mai naphoz, se a holnapéhoz. Ha meg fontos, elmondja éjszaka. Sötétben egé-szen másként hangzik az ilyesmi: — szóval egyszerűen szétverem a pofáját!

Anyám terített asztallal várt. Átöleltem a vállát, és megcsókoltam halán-tékát.

— Feri is jön? — kérdezte.

Ez is érdekes volt. Stiglic nálunk Ferivé vedlett. Én is Ferinek szólítottam, és olyan otthonosan mozgott anyám körül, mintha csak bátyám lenne. Igaz, volt egy bátyám is. Nem ismertem. Pár hónapos korában halt meg, három év-vel apám halála előtt. Apámat sem ismertem. Látni láthattam, de nem em-lékszem rá. Ha eszembe jut, mindig anyám szobájának falán levő képet lá-tom, soha az élő embert.

Anyám tipegve felrakott még egy terítéket az asztalra, én meg leszalad-tam a pincébe. Gilisztát és lótetűt szedtem a tenyészeteméből. A lótetűket kü-lön-külön, kis dobozokba raktam. A lótetűk nem szeretik a népünnepélyt. Ha egy dobozba rakja a társaságot az ember, megölik és szétmarcangolják egymást. Csak a legerősebb marad életben. A roncsolt dögöket kár is horogra-tűzni. Nem szeretik a halak.

Feri már fent volt. A sámedlin ült, és anyámmal beszélgettek. Kezemet megkeféltam a csapnál. Anyám kimerte a bablevest. Mindketten nagyon sze-rettük. A tejfölt sohasem főzte bele. Külön készítette az asztalra, s annyit mer-tünk belőle a levesbe, ki amennyit kívánt.

— Benkő néni, olyan ez a bab, mint a gesztenye.

— Tisztára olyan — hagyta rá anyám —, csak legalább ismerném az asszonyt, akitől vettem a piacon. Kerestem többször is, de nem láttam azóta.

— Nem is ettem még ilyen jó babot.

Anyám aztán elmesélte, hogy amikor még lánykorában Kustánszegen laktak, a kukoricájukban termett ilyen ízű bab. Pont ilyen ízű. De az kisebb volt és hosszúkás. Amikor a túrós csuszára szórta a tepertőt, még mindig a babról beszélt, Kustánszegről s a nagy erdőkről, ahova a szénégető nagyapámnak hordta a kosztot.

— Feri, vegyen még, ne kéresse magát —, de Feri köszönte, és cigarettára gyújtott.

— Megyünk?

— Persze. Hozd a botjaidat.

Anyám kikísért bennünket a kapuba, és megvárta, míg felpakoljuk holmimat a motorra. Mindennek előre elkészített helye volt: botoknak, hátizsákoknak. Ferié már ügyesen felszijjazva. Az egyém a motor másik oldalára került.

— Vigyázzatok egymásra — integetett anyám —, ne száguldjatok.

Mi értünk korábban a hídra. Leállította Stiglic a motort, áthajoltunk a korláton, a víz fölé.

— Jó neked — köpött Stiglic a vízbe.

— Miért?

— Csak — és újra köpött, mert lent, az első köpés habja körül küszök jelentek meg.

— Ezt figyelj — hajítottam a csikket a vízre.

Húszdekás domolykó villant fel és elnyelte.

— Jönnek — ugrott Stiglic a motorhoz, s én mögé kuporodtam. Éppen a kettes sebességet húzatta, amikor Satyáék elviharzottak mellettünk. Mindketten előredőltek, Pöttyös hozzátapadt Satya hátához, és félrefordított fejjel üvöltötte: — Szi-aaa! Szi-aaa!

Stiglic motorja is bőgött már, és elkezdődött az örült hajsza. Mindkét motor fel volt piszkálva, s hogy pillanatnyilag melyik a gyorsabb, a keverék összetételén múlt. Itt nem voltak veszélyes kanyarok, jobb kanyarvétellel nem lehetett időt nyerni. Stiglic előredőlt, és én a hátához tapadtam. A motorszemüveg a zsebemben volt, most már nem lehetett feltenni. Ha előre néztem Stiglic válla fölött, szememből ömlött a könny. Satya taktikázik, állapítottam meg. Közelebb enged magához bennünket. Hosszú, egyenes útszakasz következett, Stiglic az út közepe felé döntötte a motort, hogy kerülhessen, Pöttyössel egymásra vigyorogtunk, aztán Satya kezét is megláttam, a gázt már tökig húzta, Stiglicnek még volt egy kevéske tartalék is, mert éreztem, hogy tovább gyorsul alattam a motor. Most én ordítottam félrefordított fejjel: — Szi-aaa! Szi-aaa!

Stiglic értette dolgát. Ott maradt tíz méterrel Satyáék előtt. Nyeljük csak a port. Ha lassítottak, ő is lassított, ha szökni próbáltak, nem engedte. Nem tudom, hányszor kiáltottam előre, hogy hagyja már abba, ne hülyéskedjen, de mindannyiszor azt kiáltotta vissza: — Mi? — Mintha nem értené. Végre megunt, és meglógtunk. A túskeszntpéteri elágazásnál megvártuk a lemaradtakat.

A két motort betoltuk a malom gépházának fészerebe. Satyáék is maradtak. A malomgödörben akartak az éjszaka harcsázni. Mi meg elindultunk a folyó mellett, lefelé.

Egyszer olvastam egy ilyen folyópartról. Szerintem felszínes, nagy marhaság volt. Puha bársonyszőnyeg volt a fű, asszonyok illatos kontya a fűzek lombja, meg mifene. Meséljék ezeket olyanoknak, akik még sose jártak folyó-

parton. Vagy ha jártak, nem nyitott szemmel. Itt törvények uralkodnak és célszerűség. A zsályának csak azért van olyan nevetni való furcsa virága, hogy megtermékenyüljön. A boglárkának a színe, hogy világítson a méheknek. A vízitők nagy, kerek levelének árnyéka miatt nem él meg közelében más növény. El is mondtam mindezt Stiglicnek.

— Te mindig erre gondolsz, ha kijövünk? — kérdezte.

— Nem.

— Hát?

— Hát másra is meg semmire.

— Szóval, most nem bársonyos fűben jársz, hanem térdig érő törvényekben és célszerűségben.

— Mit marhaskodsz?

Mögöttünk loccsant a víz. Mindketten hátranéztünk.

— Rablás volt.

— Nem. Ponty ugrott, vagy nagy dévér. Nézd, teljesen kör alakú hullámok szaladnak szét. A rablás hasítja a vizet.

— Törvény szerint és célszerűen.

A vén, kéttörzsű fűzfánál végleg letáboroztunk. Örvénylett itt a víz, s ha a horgászatot befejezve, fürdés közben magasra tartott karral, kinyújtott testtel lemerültünk, alig értünk feneket. A víz mozgása minden könnyebb anyagot elhordott, kemény, márgaszerű agyagot tapintott ki a talpunk. Összeállítottuk a sátorlapokat, jó, combvastagságú ághoz kötöttük a sátor csúcsát, és erősen kicövekeljük. Hordalékfát is gyűjtöttünk, kellett a tűz éjszakára. Stiglic nulltizes damyolt szerelt, pehelykönnyű tollúszót, apró horgot, és léggel egymás után szedte ki a vízre hajló ágak alól a küszöket. Már vagy tíz fickámozott a kishaltartó kannában, és én még mindig csak ültem a fűben.

— Mi lesz? — jött oda hozzám.

— Lemenjek az alsó tökleveleshöz úsztatni?

— Menj. Ott mindig jött valami érdekesebb.

— S te?

— Fenekezek. Vagy mártogatok — mondta, és rátámaszkodott tenyerével a térdemre. — Különben csinálj, amit akarsz, a vacsoráról gondoskodom egyedül is. — Visszament a fa alá, fogta a botját, szedte tovább a küszöket. Nem nézett hátra. Tudta, hogy feltápázkodom, kipakolom a botjaimat, összeállítok egy megfelelő szerelést.

Tíz perccel múlt fél hat, a nap sugarai a túlsó part felől verték a vizet. Alkonyat előtti, mozdulatlan, tikkasztó levegő izzasztott. A töklevelesnél alacsony volt a part, lehasaltam, fejemet víz alá nyomtam. Amint felálltam, hajamból a víz végigfolyt testemen. Ingem vizes lett, de legalább hűsített. A kör alakú levelek között mélyszárga virágok tárulkoztak az árnyéktól mélyzöld víz fölött. Csak a meder közepe áramlott szabadon, de ott is lassan, méltóságteljesen. Az első dobás jól sikerült. Piros kis úszóm ott viritott közvetlenül a víztökmező szélén, és sodródott lefelé. A horgot fürge, mozgékony trágyagilisztával csaliztam. A kapás lány volt, éppen csak megállt az úszó, majd a felszín alá merült. Erőteljesen védekezett a dévér, s közben szememmel azt kerestem, hol keskenyedik el a töklevelsáv, és a halat arra vezettem. Vergődött a szákban, és teste meg-megrándult, míg a horgot szabadítottam ki a szájából. Hogy életben maradjon, erős nylonzsinórra fűztem, és kikötöttem.

Stiglic egy-jókora csukát pucolt lent, amikor visszatértem.

— Megpucolod ezeket is? — emeltem magasra a füzért.

— Mit fogtál? — nézett fel.

— Négy dévért még egy bodorkát. Megpucolod?

— Meg. Dobd le. De te vágj addig nyársakat és ágasokat is.

Az ágakkal kiültem a partra, Stiglic fölé. Ott farigcsáltam.

— Olvastad a Zabhegyezőt? — kérdezte.

— Nem.

— Olvasd el. Frankó könyv. Egy csudamuris srácról szól. A szállóban a liftes ötdolláros nőt szerez neki, és mikor a nő bemegy hozzá a szobájába, nem csinál vele semmit. Érted, az égvilágon semmit. Pedig a nő le is vetkőzik, és nincs más rajta, csak egy kis rózsaszínű kombiné.

— És miért nem csinál vele semmit, ha már le is vetkőzött a nő?

— A nő az ölébe is ül, de nem csinál vele a srác semmit, csak beszélget vele. S hogy miért? Mert egyszerűen nem csinál. — A halakkal végzett, felkapaszkodott a partra. — Később el is mondja a Wicker Bárban egy ismerősének, hogy tetű az ő nemi élete, érted, tetű a nemi élete.

— Miért?

— Mert ez egy olyan srác. De nem lehet ezt így elmondani, el kell olvasnod. Nem lehet egy könyvet csak úgy elmondani.

Megraktuk a tüzet. Az ágasokat leszúrtuk. Füstölt szalonnával bespékeltük Stiglic a csukát. A keszegeket nem, azokat ropogósra akartuk sütni. Összekapartam később a paraszat, és leültünk a tűz mellé. Stiglic a csuka nyársát forgatta, és a csepegő szalonnazsírt kenyérszeletekkel fogta fel.

Nagyon ízletes volt a csuka. Szalonnazsírral átítatott kenyérrel ettük, a keszegeket meg csak úgy, ropogtatva. Teljesen besötétedett. Pár vastagabb ágat dobunk a parázsra, és elmentünk a forráshoz inni. Közben megkérdeztem, mikor hozza el a könyvet. Hétfőre ígérte. Nyavalyogtam, hogy meséljen még, de ő csak azt hajtogatta, hogy nem lehet egy könyvet úgy elmondani. A tartalmát igen, de abból egészen más lesz. Már annak is egészen más hangulata van, amit eddig elmondott. És mi az istennek mondja el hamisan.

Visszatérve, kivittünk a partra egy lobogó ágat, és új tüzet raktunk. Fenekező horgainkat lótetűvel csaliztuk fel, bedobtuk, ahol a legmélyebbnek sejtettük sötétben a vizet. A botok spicccére kötött papírt megvilágította a tűz...

Stiglic hanyatt feküdt, és nagy ívben hajította vízbe csikkjét.

— Nekem az egész életem tetű — mondta.

— Tetű? — kérdeztem meglepetten, bár pontosan nem értettem, hogy mit akar ezzel mondani.

— Az hát, tetű — és hangjában volt valami, valami, ami miatt meg sem mozdultam, csak ültem, két kezemmel átfogva felhúzott lábaimat —, tetű, ha tudni akarod. Öregem, engem a gólya költött. Nem vicelek, gólya költött, mert nincs anyám. És apám sincs. Az állam gyereke vagyok. Később tudtam meg, hogy az anyám behalt a szülésbe. Apámról nem tudott senki felvilágosítást adni. Anyám nevét viselem. Hát nem tetű egyedül lenni a világban? Jó, itt vagytok ti, Gergács szaki és... igen, igen, először anyádat kellett volna említenem, aki Ferinek szólít, és ugyanúgy teszi elém az ételt, mint eléd, és ha élne, anyám bizonyosan ilyen kedves, öregedő asszony lenne, mint a tiéd, és hozzád is ugyanolyan kedves lenne, mint hozzám, pont ugyanolyan lenne, mint a te anyád, és ez nagyon jó lenne, de mi a francot mesélem ezt itt neked, amikor ezt úgysem lehet így megérteni, és elmesélni se lehet pontosan, mert ez

ugyanolyan, mint a könyv, egészen más van itt belül, ez, de mégsem ez, amit elmondtam.

— Te — kezdtem, de leintett. Arra kért, maradjunk most csendben.

Felült.

Figyeltük a spicceket.

Éjfél után felszedtük a horgokat, és lefeküdtünk a sátorban.

Derengett csak, amikor felébresztett.

— Jössz?

— Persze. Csak együnk előbb.

Májpástétomot bontott, és közben elmondta, hogy a leghosszabb botokat kellene most felszerelnünk. Élő kishallal végigtapogatnánk a tökleveles két oldalát, ha már harcsa nem jött az éjszaka. Átmegy ő a másik partra, nem, nem fázik meg, a víz sokkal melegebb most a levegőnél és lemegyünk a kövezésig, mert a töklevelesben csak csukák vannak, a kövezésnél süllőt szeretne fogni.

Ott ment át a medren, ahol a tökleveles kezdődött. Csak derekáig ért a víz. A túlparton magára kapkodta ruháit.

— Láttad? — kiáltott át — nem mély a víz. Fél méternél nagyobb eresztéket ne hagyj. Ez lesz a legjobb. Az éhes csuka azonnal rávág.

Vászonadrágom combig átnedvesedett a harmattól, dideregtem. A küsz hátúszója alá akasztottam be a horgot és leeresztettem a vízbe, alig két arasznyira a töklevelektől. A kishal fürge volt, antennás úszóm körül apró kör alakú hullámok jelezték mozgását. Lassan, lépésről lépésre követtem az úszót, ahogy lefelé sodorta a folyó.

A kapás villámgyors volt, de nem akadt a horog, csak a küszt tépte le. Kiválasztottam egy kishalat a kannából és a kapás helyéhez közel, vízbe engedtem a horgot. Újra rávágott és zsákmányával a túlsó part felé úszott. Most akadt a horog. Menekülni próbált, cibálta a zsinórt, majd beszaladt elem a töklevelek közé. Hosszú nyelű szákommal éppen elértem.

Stiglic előtt is locsogott a víz.

A kövezésig még két kapásom volt, de mindkettőt eltoltam. Stiglic négy csukát fogott.

Az úszót és horgot leszereltem, a horog helyére most cernára kötött kő került, az előkére kötött horog pedig jó négy arasszal feljebb. Cipőmet levetttem, meztelen talppal lépkedtem a köveken. A víz nagyon jó hangvezető. Cipőm sarkának koccanása elriasztotta volna a lesben álló halakat. Amint lassan vízbe engedtem a horgot, megéreztem a kő köhöz való súrlódását, beljebb tapogattam, míg végül homokos meder simaságát éreztem botot tartó tenyereimben és ujjaimban. Megindultam lefelé, vigyázva, hogy a kő talpam alatt meg ne induljon. A kapás akkor történt, amikor a nehezéket elválasztottam a fenéktől, hogy fél méterrel lejjebb ismét leengedjem. Nem süllő volt. Kiló körüli domolykó. Felmutattam Stiglicnek a halat.

A süllők aludtak, vagy valami egészen más hülye dologgal foglalkozhattak, nem kellett egynek se a csali. Pedig végigcincáltuk még egyszer a kövezést.

— Nincs kedved feljönni Satyáékhoz? — kiáltottam át Stiglicnek.

— Mehetünk. De én, ezen az oldalon maradok. Fűzd be majd a sátrat. A halakat hagyjuk kikötve. Nem találhatja meg senki. Délután majd összeszedjük a társaságot, ha megyünk haza.

Satyáék azon az oldalon horgásztak, amelyiken Stiglic volt. Mire átértem

a zsilip hídján, Pöttyös vastag nyílonszálát húzgált ki a vízből. Azt hittem, a zsákmányt akarja mutatni Stiglicnek. De a zsinór végén csatos üveg hűsült.

— Ezt fogtátok? — biggyesztettem el a számat.

— Nyugi, nyugi, izleld előbb meg, aztán láthatsz valamit.

A bor savanykás íze jólesett mindkettőnknek.

— Mit fogtátok? — kérdezte Stiglic, és megtörölte száját.

— Ott vannak kikötve — mutatott Satya egy fűzbokorra.

Stiglic megkereste a zsinórt. Amikor felhúzta, már mellette álltam. Három nagyon szép harcsa kavarta a vizet.

— Mivel fogtátok?

— Tökösverébbel.

Satya elmondta, hogy egész éjszaka lótetűvel próbálkoztak. De nem jött semmi. Reggel, amikor a faluban borért járt, a malom szalmakazla mellett ment el, és visszafelé kifosztotta a verébfészkeket.

— Öregem, ezt tegyetek horogra, ezt szereti — nyitotta szét nevetve micisapkáját. — Ráfűzöd, aztán bicskával fölvégod a hasát — magyarázta —, a vér szétterjed a vízben, és izére szépen odasétáfikál a harcsa.

Sapkájában nyüzsgött a sok csupasz-meztelen, még vak verébfióka. Néztük nyüzsgésüket, majd Stiglic köpött egyet:

— Jól tele szarták a sapkátat.

Satya meglepődött, valami olyasmit motyogott, hogy sebaj, fontosak a harcsák, majd kimossa a sapkáját. S ebben igaza volt. Három harcsa, az három harcsa.

— Na, kell? — nyújtotta ismét sapkáját.

— Nem — mondta Stiglic, bár én szívesen kipróbáltam volna a verebeket.

— Mit kisasszonykodtál — kérdeztem tőle, amint visszafelé mentünk a tanyánkra —, talán sajnáltad a tököcsket?

— Sajnáltam.

— A küszöket nem sajnálsz, amikor horgodra tűzöd?

— Az egészen más.

— Ugyan — legyintettem.

— Ide figyelj — állt meg hirtelen —, én üvöltölni szeretnék, ha olyasmit olvasok az újságban, hogy N. N. megfojtotta újszülöttjét, és a gyilkosságért csak két évet kapott, ha meg agyonütnek egy öreg szivart, azért tíz-tizenöt évet sóznak a tag nyakába. Igazság ez? Abból az újszülöttből, ki tudja, mi minden lehetett volna? Érted? A küszből mi lesz? Semmi, küsz marad. De ezekből a kis pelyhes madárfiókákból lehetett volna akár aranymálinkó is.

— A tökösverebekből?

— Ezekből a kis pelyhes, még vak madárfiókákból. Igen, ezekből lehetett volna akár aranymálinkó is, meg amit akarsz.

Mit vitatkozzak az olyan emberrel, aki azt erősítgeti, hogy a tökösverebekből aranymálinkó is lehet? Szótlanul ballagtam mögötte.

Megebédeltünk, és ebéd után kisgatyára vetköztünk. Stiglic csodálatos fejeseket ugrott, és hanyatt fekve a vízen, úgy fújtatott, mint egy bálna.

Már belelógatok az árnyékok a vízbe, amikor összeszedelőzködtünk.

A malomnál Satya átadott egy harcsát, hogy adjuk be Gergács szakiékhoz, mi meg odaadtuk Satyának a domolykót meg egy csukát, mert ma este náluk készül a halászlé. Satyáék el is indultak. Stiglic piszmogott a motor körül, aztán mi is indultunk.

Gergács szakinak csak a felesége volt otthon, így megszabadultunk a foci-meccs izgalmaitól. Anyám is valamelyik barátnőjénél járt, zárva volt a lakás. A kulcsot helyén, a muskátlis láda alatt találtuk. Megpucooltuk a halakat, besóztuk. Mosakodtam, s míg átöltöztem, Stiglic is megmosdott.

— Átjössz hozzám, mert én is át akarok öltözni.

— Jó.

Gyorsan végzett.

Tátogattunk kicsit a főutcán, elnyaltunk egy-egy fagyit, és lementünk Satyáékhoz.

— Pont jókor jöttetek — lelkendezett Satya —, kóstoljátok meg, ha só vagy paprika kell, még tehetünk bele.

De nem kellett már semmi. Olyan volt, ahogy a nagykönyvben meg van írva.

Hegedüs néni megterített és körülültük a gőzölgő tálat.

— Öregem — hörbölte Pöttyös az első kanállal, csipte száját a paprika, szisztergett is —, ma lángoló fiú leszel, Pici kigyullad.

— Csak meg ne érezze a tökösök szagát.

Arcomba szaladt a vér, nem szerettem, ha Picit emlegetik. Stiglicet kérdeztem, hogy mi is lett azzal a Zabhegyező sráccal, akinek ölébe ült a rózsaszín kombinés nő? A többiek azonnal ráharaptak, faggatták, de Stiglic nem emlékezett semmire. Se a Zabhegyezőre, se az ötdolláros nőre, álmodtam az egészet.

Már alig volt a tányéromban, amikor Satya felállt, és bement a kamrájukba. Sötétzöld literes üveget hozott ki, megrázta, és a lámpa felé tartotta.

— Mama, már megint nincs borod?

— Nincs borom — mondta szelíden Hegedüs néni.

— Pedig én megmondtam, hogy hagyj itthon bort — és most élessé, fül-sértővé váltott a hangja —, de te mindent annak a rohadt lányodnak hordasz. A barackot, szőlőt, paprikát, hagymát. Szenilis vénasszony vagy, aki nem ért meg semmit, hiába beszélnek neki akármit.

Hegedüs néni felállt, fogta az üveget, és kiment, Satya meg tovább mondta a magáét.

Stiglic már korábban letette a kanalat, és most ő is felállt. Az ajtóhoz ment.

— Hova mész? — kiáltott utána Satya.

Stiglic megfogta a kilincset, és kinyitotta az ajtót.

— Maradj — kiáltott ismét Satya,

— Ha maradnék — fordult vissza Stiglic —, akkor most szájba vernélek — és betette maga mögött az ajtót.

Nem tudtuk, mihez kezdjünk a csenddel.

Hegedüs néni visszajött, egy üveg bort tett az asztalra, ha nem is saját termés, ma elég jó bort mérnek a sarki italboltban, sajnálta, hogy elengedtük Stiglicet, igazán maradhatott volna. Satya töltött Pöttyösnek és nekem, aztán szájához emelte az üveget.

Nem tudom, hogy kerültünk az ajtóhoz. És Pöttyös se tudhatja. Hegedüs néni toporgott, kétszer is elmondta, hogy ne hagyjuk itt a halászlét meg a bort, Satya szentségezett, de kint langyos volt a levegő, és kigomboltam mellemen az inget.

Cigaretta is dughattam a számba, mert felvillant Pöttyös öngyújtója.